

ISŌ KUƳŌƳŌTUTU TELĒSULU
TANIYEEɓI
TŌM TAKĒLAYA
Kutuluɓu

Takēlaya kanε ka taa ɗε, Yuta ifepiya liyiti sɛhna tɛca kε IsŌ sεεv taa. Paa na paa wε Papiloni tɛtu taa kε ma ta nyi isɛnaa tε tŌ, pa kisa pa IsŌ kε pɛntɛnav. Tɛ naaki tŌtɔɔ IsŌ tonj kε wulav kalampaani tu tŌ na isɛna IsŌ kɛla piitimnaa tŌ.

IsŌ na pa faya Taniyeeɓi takēlaya tŌ:

Iseɣeli ifepiya liyiti taa tɛm na IsŌ, titite 1-6

Yaasinnaa liyiti wei pɛ kulaa na pɛ hŭlɪ Taniyeeɓi tŌ, titite 7-12

Taniyeeɓi na ɪ taapalaa kε Papiloni

¹ Yuta wulav Sowakim kawulaya pusi tooso nyɛhka taa, Papiloni wulav Nepukanɛsaa na ɪ yoolaa pa pola Yosalem ɪcate kε yoonav. ɗɛna pɛ ta-tɛ.

² Mɔɔyŭ Tacaa tŌwa Yuta wulav Sowakim kε pa niŋ taa. Pa kra salɛkatɔnaa, na pɛ kraɣa IsŌ tɛsɛɛɛ taa wontu lentɛnaa, na pɛ kpeena na pɛ su pa tunj kutuluɣu kpancoou taa.

³ Mɔɔyŭ wulav Nepukanɛsaa tŌma ɪ kawulaya tɛɣaɣa nyɛma nyɔɣu tu Asepenasi si: Lɛsi Iseɣeli awulumpiya. Yaa mpa pa nyɔɔŋ kolaa tŌ, pa ifepiya narɛli. ⁴ Mpa pa sɛhna teu na pa isɛntaa luwa, na pɛ lapa ceu tŌ. Pɛ tɛ yɛlaa kɛ wɛɛna nyɛm na layatu kε. Na pa pɛsɛɣi na pɛ lɛ wulav tɛɣaɣa taa kε tɛmlɛ. ɗɛna pɛ hŭlɪ-wɛɣɛ Papiloni tŌm na pɛ ŋmaatu ⁵ kε

pusi tooso. Wulav tɔɔnaya ke paa tɔki na pá nyɔki
i solom. Pɔle pə waali ɔlena pá sov i tɔmle taa.

⁶ Yuta kpekəle nyɔma ka sita ifepiya mpe pa taa
ké. Mpeyele Taniyeli, na Hananiya, na Mikayeli,
na Asaliya. ⁷ M̀p̀r̀ỳg̀ kawulaya tɔyaya nyɔma nyɔɔ
tɔ layasa-wɛɛɛ hɔla. Taniyeli kele Pelɔtasaa, na
Hananiya si Satɔlaki, na Mikayeli si Mesaki, na
Asaliya si Apeti-Neko. ⁸ Ama Taniyeli ná kisaa
tɔsayasaya si inɔ i kaa pilisi i ti na wulav kutɔɔv na
solom mpi. ɔlena í sɔlɔmi kawulaya tɔyaya nyɔma
nyɔɔ tɔ si, í taa caali-i na wulav tɔɔnaya na i solom
mpi. ⁹ M̀p̀r̀ỳg̀ Iso lapa na apalɔ inɔ í hvli Taniyeli
ke pɛɛɛɛ, na í nu i tɔm. ¹⁰ Paa na mpɔ, íle i cɔ-i si:
Ta caa wulav mayamaɔ suna mə tɔɔnaya na mə
kɔnyɔnyɔm. ɔle ma nyan ké si pɔ taa kɔɔ na mə
saalanaa tɛɛ-mɛɛɛ alaafɔya. ɔle pu la na wulav lɔsi ma
weesuyu.

¹¹ M̀p̀r̀ỳg̀ Taniyeli pola wei Asepenasi ka kpawa
si í feɛɛ í na i taapalaa pa tɔɔ tɔ i kin, na í tɔmi-
i si: ¹² Mayasi-tɔɔvɔ celɔvɔ ke tuusi hatɔ na lom ke
kɔyɛɛɛɛ naanɔwa. ¹³ Pɔle pə waali, ɔlena n nyɔni tá
na tá saalanaa. Mpa pa tɔki wulav tɔɔnaya tɔ, ta
alaafɔyanaa. ɔle n ká nyi isɔna n ká la tɔ.

¹⁴ M̀p̀r̀ỳg̀ i tisa nti pa sɔlɔma-i tɔ. ɔlena í mayasi-
wɛɛɛɛ m̀p̀r̀ỳg̀ kɔyɛɛɛɛ naanɔwa. ¹⁵ Kɔyɛɛɛɛ kɔma na í
tala naanɔwa, ɔle feɛɛɛɛɛ na wayaɔɔ si Taniyeli pa kɔla
pa taapalaa ke alaafɔya na yasɔlaya. Pəyele pɛle pa
tɔkayana wulav tɔɔnaya. ¹⁶ Pə tɔɔ ké feɛɛɛɛɛ yela-wɛɛɛɛ
wulav tɔɔnaya ke celɔvɔ na í tɔyi-wɛɛɛɛ tuusi hatɔ
tike. ¹⁷ M̀p̀r̀ỳg̀ Iso ha ifepiya mpe pa liyiti ké tɔm
kate nyɔntɔ cekɔnau, na layatɔ, na takɔlaya nyɔm.
Taniyeli ná sɛɛɛɛɛɛɛ toosee waanɔ waanɔ hɔwɛɛ.

18 Kuyaku ηku wulav ka suwa tō kv tapa. Uena Asepenasi pona ifepiya mpe pa tənaya wulav si í mayasi-we. 19 M̀p̀ỳg̀ỳ ílé ι yəgətəna ifepiya mpe pa təna. Ama ι ta na pa taa napəli, isu Taniyeehi na ι taapalaa. M̀p̀ỳg̀ỳ ι tu-weye ι təmle taa. 20 Paa təm kate nyəntv ntiyi ι pona-we pa nyəη-təyi. Uena í ná si Taniyeehi pa kəla twwaa, na cele təm nalaa, mpa pa təna pa we ι kawulaya taa təgə təm naanowa.

21 Taniyeehi ka we wulav təmle taa ké m̀p̀ỳg̀ỳ. Haləna pənaya ηka Peesi wulav Silusi lēeka Papiloni icate tō.

2

Nepukanεsaa toosee

1 M̀p̀ỳg̀ỳ Nepukanεsaa toosa toosee ke ι kawulaya pənaya naale nyəηka taa. Toosee anι a pekəla-ι na í mayasi tom na í wu. 2 Uena í yele na pá koti twwaa, na cele təm nalaa na pee pəsəlaa na isətvlvhasi təm nyəntaa si, pá heeli-ι ι toosee. 3 Pa kotaa ilena í tə-we si: Ma toosaa ké na pá pekəli-m səsəm. Ue ma caa si í keesi-m ma toosee anι.

4 M̀p̀ỳg̀ỳ pa cə-ι na Alaamee təm taa si: Hai, ta caa wulav, mə na tetv*fa*. Heeli-tvγv nyá toosee anι, ilena taa keesi-η a hwwεε. ^a wεε si wulav ι wεε tam.

5 Ntəna wulav si: Ye í tá heeli-m ma toosee, na a hwwεε paa təsı mə nantv na kpatasi. Uena mə tēsi pəsi ncaa. 6 Ama ye í heela-m-ye na a hwwεε, maa lamεye kvcəη səsəη. Maa kvsi mə nyəη. Mpv tō, í yəgəti.

7 M̀p̀ỳg̀ỳ pa lēla cəv si: Hai, ta caa wulav. Heeli-tvγv nyá toosee anι. Uena taa seyeσι-η a hwwεε. 8-9 Ntəna

^a 2:4 mə na tetv: Pele pa te seetv fayana Ləkra nyəma. Pa seetv taa koolee

wulav cɔ si: Ma nawa tɔkpataa si, í caa ké si í kee tɔm na í hiki waatu. Uena í tayani mə ti na í heeli-m pɔpɔtu, na pɔ layasi ma kusəsutu. Mpu tɔ, pɔ wee ké si í heeli-m ma toosee anı. Ue tənaya maa nyəna si í pəsəxi na í seɣesi-m a huwee tɔtɔ. Ye pɔ taya mpu, maa krenti mə tənaya kprátóyó kulumnyu. ¹⁰ Mpróyó pa cɔ wulav si: Nɔyɔlv fei ate cəne wei ı pəsəxi na í heeli-η nti n pɔsəxi tɔ. Pəyele too tɔ, wulav sɔsɔ yaa toη tu nɔyɔlv ı ta pɔsəta tɔm tənə tɔ taka ké tuv, yaa pee nalv, yaa nyəntu nɔyɔlv. ¹¹ Nti n pɔsəxi tɔ, tɔ we kate. Ye pɔ taya tuη wei ı fei yɔlaa heku tɔ, ı paasi nɔyɔlv fei wei ı pəsəxi na í cɔ-η-ti tɔ.

¹² Tənaya pɔ hanja wulav na í mu páná ke sɔsɔm. Uena í tɔ si, pá kv Papiloni nyəntaa təna. ¹³ Mpróyó pa kraalaa si, pá kú nyəntaa təna. Na pá pɛeki Taniyeli na ı taapalaa tɔtɔ si pa kuyv-we.

Isɔ hula Taniyeli ke wulav toosee

¹⁴ Wulav tanjlaa nyɔyɔ tu Aliyɔki tu mpaav si, ı puki Papiloni nyəma kuyv. Uena Taniyeli yɔyɔtəna-ı tɔpamm na ləmayasɛɛ. ¹⁵ ı pɔsə-ı ké si: Pepe tɔɔ ké wulav saləka we toη ke mpu? Mpróyó Aliyɔki keesa-ı-ti. ¹⁶ Uena Taniyeli polo wulav kin na í sələmi-ı si: Ha-m waatu na má heeli-η nyá toosee, na a huwee.

¹⁷ Mpróyó Taniyeli pola təyaya ke kprakpa, na í heeli tɔm ntəyi ı taapalaa Hananiya na Mikayeli na Asaliya ¹⁸ na í tɔ-we si: ı wiina isɔtaa Isɔ, na í la na tɔ cəkəna toosee anı. Pɔ taa kɔɔ na pá kv ta na Papiloni nyəntaa.

¹⁹ Mpróyó pɔ hula Taniyeli ke kɔnmesətu tənə inəyi toosee taa ké ahoɔ. Uena í sa isɔtaa Isɔ si:

²⁰ Tɔ sa Isɔ ké tam tɔɔ.

Inəyələ ləmayasɛɛ tu na toη tu.

21 Ini i layasəyəna yəlaa waatunaa.

I cayasəyi awulaa na í kusəyi-wε.

Na í haaki ləmayasεε nyəma ke

ləmayasεε na pá cekəyənə.

22 Ini i kuliyina kəηmesəm səsəəm təw.

I naaaki səkrətuyv taa, i wε nyaaləm taa.

23 Ma caanaa Isə ma sama-η.

Nyá hana-m ləmayasεε na toη.

Mv ta kusələmυtv na tə nyi wulav toosee.

24 Pəle pə waadi ké Taniyeli pola Aliyəki kin. Inəyi wulav ka tūwa si í kv Papiloni nyəntaa. I pola i kin na í təm-i si: Yele nyəntaa mpe. Ama pona-m wulav kin na má heeli-i i toosee kuseyəsətv.

25 Mprúyó Aliyəki pona Taniyeli ke wulav tεyε kprakpa. Uena Aliyəki tə wulav si: Ta caa, ma hika Yuta nyəma taa ké nəyəl. Ini i ka heelina-η nyá toosee hōwεε.

Lεεsvyυ ηku wulav nawa i toosee taa tə kv təm

26 Mprúyó wulav pəssa Taniyeli wei pa cuyusaa si Pələtasaa tə si: Tampana n pəsəyi na í kεεsi-m ma toosee na a hōwεε na?

27 Ntəna Taniyeli si: Ta caa, nyəntv, yaa pee nalv, yaa tvv, yaa isətvləηasi təm nyəntaa kaa pəsi na pá nyi-ti na pá heeli-η. ²⁸⁻²⁹ Ama Isə wε isəttaa na í kuliyi kəηmeləm təw. Ini i hvləna-η mpi pu te na pə lá tə. Ta caa, n həntaa, uena í kpaγa hōwεε na í kaləyi nyá kawulaya loosi. Uena Isə wei inu i kuliyi kəηmeləm təw tə, í hvl-η mpi pu la tə. ³⁰ Ini i kulina-m pə təw si má heeli-η nyá toosee. Uena í cekena mpi pə cəsəyi-η nyá hōwεε taa tə. Təfə pə tayə isu ma tεε ləlaa ke nyəm se.

³¹ N toosaa ké si, n na yulu leesuyu anaam nɔ́ɔlu na ku nyənyu na sɔ́ɔntu. Pá́cɔ́ ku tee ká́kɔ́ ké sɔ́sɔ́m. ³² Ku nyuyu ké wɔ́la maɣamaɣa ké. Ku lanje na ku ŋkpalasi ké liyitee nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́. Ku lotu na ku tala ké nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́ kuseemuɔ́yɔ́. ³³ Na ku nɔ́ɔ́hɛɛ ké nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́ maɣamaɣa. Ku nɔ́ntaalə́ŋ sita tiili-wɛ́ɣɛ nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́, tiili-wɛ́ɣɛ cɔ́yɔ́. ³⁴ N nyənaya, ilena pə́ ləsi pələ́ natə́li na pulaya tɔ́ na tɔ́ polo tɔ́ yaya ku nɔ́ɔ́hɛɛ timpi sita nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́ na cɔ́yɔ́ tɔ́, na tɔ́ putitiye. ³⁵ Ḿrɔ́yú́ leesuyu ŋku ku hota kprakaa. Na cɔ́yɔ́ na nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́ maɣamaɣa na nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́ kuseemuɔ́yɔ́, na liyitee nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́ na wɔ́la pə́ yáki tənə́ŋŋə́ŋ. Ilena heelim kraɣa pə́ tənə́ isu lɔ́ɔ́tu. Ḿrɔ́yú́ pələ́ nte tɔ́ yaya leesuyu ŋku tɔ́ tɔ́ lapa puyɔ́ sɔ́sɔ́ɔ́ na tɔ́ su antulinya tənə́.

³⁶ Ta caa, nn naaki toosee anɔ́ɔ́lɛɛ? Maa heeli-ŋ pə́ hɔ́wɛɛ. ³⁷⁻³⁸ Nyayale leesuyu nyuyu wɔ́la nyə́ŋku ŋku. Nyá kə́lənə́ aɔ́wulaa tənə́. Isɔ́taa Isɔ́ hanə́-ŋ kawulaya na toŋ na teeli. I tu nyá niŋ taa ké aɛ nyəm, paa yə́laa, paa wontu. ³⁹ Nyá waali kawulaya kaa tala nyá nyə́ŋka. Pələ́ pə́ waali tooso nyə́ŋka wenna isu nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́ kuseemuɔ́yɔ́, kaa tɔ́ɔ́ antulinya tənə́. ⁴⁰ Liyiti nyə́ŋka ká wɛɛ toŋ isu nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́ maɣamaɣa, ŋku ku yá́kə́ɣi pə́ tənə́ tɔ́. Kaa yáki kawulasi tənə́ na ká faɣa-sə́ɣi hɔ́ɔ́lasɔ́. ⁴¹⁻⁴² Nɔ́ntaalə́ŋ na nɔ́mpɛɛ na sita tiiliyi nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́, na tiiliyi cɔ́yɔ́ tɔ́, ḿrɔ́yú́ kawulaya ŋkɛ kaa wɛɛ tɔ́m naale. Kaa wɛɛna toŋ isu nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́, na ɪcə́ntu isu cɔ́yɔ́. ⁴³ Na isu n nav nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́ sitina cɔ́yɔ́ tɔ́ ḿrɔ́yú́ yə́laa ka maɣasi si pá́ kɛ́nti piitim kɔ́lɔ́məm na akɔ́yale taa. Ama pə́ kaa la, teitei isu nyə̀ɔ́lɔ́yɔ́ na cɔ́yɔ́ pə́ ta tamsi tɔ́.

⁴⁴ Kawulası nsi si waatu taa ké Iso ká kusı tam tō nyēka nakəli. Kaa yəki si tēna na sí saali yem. Nakəli ka kaa kpa ka tō. ⁴⁵ Nkēyēle pəle nte n nawa pə ləsa pulaya tō tō. Nte tə yəkəna lēesuyv ηku ku nyəyətə, na cyv, na wula. Iso Səso lapəna na n nyi mpi pu la tō. Toosee anı a wē tampana. A kusēyēsətə kaa saali.

⁴⁶ Ḿpúyú wulav Nepukanəsaa hənta Taniyeeli ke ate. Uena í tō si: I feeni Taniyeeli na í wəpı-t tulaalvnaa. ⁴⁷ Na í tasa si: Tampana mə Iso kēle tıy na awulaa tēna Iso. I kuliyi kəηmələm tō, isı n pəsuyv na n heeli-m tō.

⁴⁸ Pəle pə waali ké wulav kusa Taniyeeli nyuyv. I lapa-tı kuvəəη kvpaη paγale. I cela-tı Papiloni tetv tēna həyəlvyv tayavvyv na í sı-tı nyəntaa tēna səsə. ⁴⁹ Ḿpúyú Taniyeeli sələma wulav ke nəyə na í cela Satəlaki, na Mesaki, na Apeti-Neko ke Papiloni tayavvyv. Uena Taniyeeli náá saali wulav təyaya taa.

3

Wulav wula lēesuyv təm

¹ Ḿpúyú wulav Nepukanəsaa lupa wula ke yulv lēesuyv. Kv tayaləη wē məetələnnaa hiu na naanvwa, na kv wəη ke məetələnnaa tooso. Uena í səηsi-kuyv Papiloni tetv həyəlvyv taa ké Tula tetekəle taa. ² Uena í yaa tı tetv tēna həyələη nyəəη nyəma. Pə kpaγav avulumpiya, na kumatəηnaa səsaa, na kvfəneənaa. Na layatv tasəlaa, na liyitee paasənlaa, na hvulaa, na kiıη nyəntaa, na tetv həyələη nyəəη nyəma tēna tō. I yaa-weyə sı pá polo lēesuyv ηku ku sēev tvlyv. ³ Ḿpúyú pa tēna pa kota lēesuyv ηku kv kiη.

⁴ Ulena kpaallu kiisina nɔɔɔ sɔsaya si: Piitimnaa yɔlaa na nsɔma tɔna, í ke nkpaɔɔ na í nu yoo. ⁵ Ye waatu wei í nuwa tutuyu, na hɔlaya, na saɔku, na cɔmɔɔ, na kitiko, na wontu ntɔ tɔ tɔna. Pɔ wee si í hɔntɔ ateyɛ, na í see wulau wɔla leesuɔ nkɔ. ⁶ Ye wei í kisa, paa pɛti pɔntu ke kpakpaa ke kɔkɔ sɔsɔɔɔka taa.

⁷ Pɔ tɔɔ kɛ waatu wei yɔlaa nuwa tutuyu, na hɔlaya, na saɔku, na cɔmɔɔ, na kitiko, na wontu ntɔ tɔ tɔna tɔ taɔ tɔ, mɔpɔyɔ pa tɔna pa luɔaa na pɔ see wulau wɔla leesuɔ nkɔ.

Taniyeeli taapalaa kisuyu ke leesuɔ seev

⁸ Mɔpɔyɔ Papiloni nyɔma napɔti pa pola wulau kin. Ulena pɔ kuli Yuta nyɔma waali. ⁹ Pa suu wulau kin, ulena pɔ see-i si: Ta caa, wulau, mɔna tetu. ¹⁰ Isu n suwa si, ye tɔ nu tutuyu, na hɔlaya, na saɔku, na cɔmɔɔ, na kitiko, na wontu ntɔ tɔ tɔna. Pɔ wee si yɔlaa tɔna í hɔntɔ ateyɛ na pɔ see nya wɔla leesuɔ na? ¹¹ Ye wei í kisa paa pɛti pɔntu ke kpakpaa ke kɔkɔ sɔsɔɔɔka taa? ¹² Pɔyele Yuta nyɔma Satɔlaki, na Mesaki, na Apɛti-Neko mpa n tu Papiloni tetu hɔɔɔɔɔɔ tayanuɔ tɔ, pa ta tɔki nyɔ kusɔsutu. Pa kisa nyɔ tuɔ na nyɔ wɔla leesuɔ tɔmle.

¹³ Mɔpɔyɔ pɔáná kpa wulau ke sɔsɔm na í tɔ si, pɔ kɔna-we. Ulena pɔ pɔna-weɛ-i. ¹⁴ Na í pɔɔsi-we si: Satɔlaki, na Mesaki, na Apɛti-Neko. I kisa ma tuɔ na ma wɔla leesuɔ pɔ tɔmle lapu yaa? ¹⁵ Pɔnɛntɛ í tayanɔ mɔ ti. Ye waatu wei í nu tutuyu, na hɔlaya, na saɔku, na cɔmɔɔ, na kitiko, na wontu ntɔ tɔ tɔna. Ue í hɔntɔ atɛ na í see leesuɔ nkɔ ma sɔɔsaa tɔ. Ye pɔ taya mpu, paa pɛti-meyɛ kpakpaa ke kɔkɔ sɔsɔɔɔka taa. Ulena má ná si tuɔ nkɔ ku lɔsi-me?

16 Μρύγύ Satəlaki, na Mesaki, na Apeti-Neko, pa cə wulav si: Hai, ta caa, tu nəkəyi na tə tayani ta ti təm.

17 Paa na mpv, ta Iso wei i təmle tə laki tə, i pəsəyi na í ləsi-tuyv kəkə səsəηka taa. I ká waasi-tuyv nyá nin taa. 18 Pəyele, paa ílé i ta tu la mpv, tə kaa la nyá tun təmle. Tə kaa see nyá wula leesuyv ηku n səηsaa tə.

19 Tənaγa pááná kra wulav ke səsəm, na í kpee-weye ise. Uena í tə si: I haηsi kəkə səsəηka ke təm naatosompəγəlaya. 20 Μρύγύ i təma i yoolaa alaafəya nyəma napəli si: I həkə-we, na í peti ka taa. 21 Tənaγa pa həkə-weye kprakpa, na pa tələsənaa na pa capanaa na pa kpaina. Uena pá peti-weye kəkə taa. 22 Paa haηsa-keye teu ké isu wulav ka suw tə. Haləna ká kv mpa pa peta mpe inu pa toosoγo ka taa tə. 23 Μρύγύ Satəlaki na Mesaki na Apeti-Neko pa hota kəkə səsəηka taa na pa kvhəkvum.

Satəlaki-we pa tooso ke kəkə səsəηka taa

24 Μρύγύ səγəntv kra wulav. Uena í kvli təkpa ka na í pəəsi i waali nyəma si: Isu yəlaa kvhəkəa toosoγo tə peta kəkə taa? Uena pá cə-i si: Μρύγύ, ta caa. 25 Ntəna í má kapuka si: Ma naaki yəlaa liyiti ké ka taa. Pa ta həkə-we, pəcó pa təη kaa nyaki-we. Na liyiti nyəη nəγəsəna isu isətəa tillu.

26 Pəle pə waali, uena wulav krətəna kəkə ηke ka nəγə. Μρύγύ i yaawa si: Iso səsə təmle nyəma, Satəlaki, na Mesaki, na Apeti-Neko yoo. I lu na í kəə.

Uena pá lu kəkə taa ké kprakpa. 27 Μρύγύ wulav akewenaa təna kotaa na pá wiili-we. Uena pá ná si kəkə ta nyaya pa tiili. Paa pa nyəəsi yaa pa wontu. Pəyele pa təə maγamaγa fəi kəkə səη. 28 Μρύγύ wulav

təma si: Ma sama Satəlaki, na Mesaki, na Apeti-Neko pa Iso. Ini i tilina i isəttaa tillu na í ya i yəlaa. Mpi tɔ, pa tisa pa yuŋ ke i tɔɔ ké. Pa mu səm na pá kisi ma kuyəɔtɔtɔ. Si pa kaa sɛɛ tɔyɔ na pá yele pa Iso. ²⁹ Pə tɔɔ ké ma kpaaləyi ma kawulaya təna taa piitimnaa. Ye wei í tɔɔwa pane ini pa Iso, paa tɔɔsi pɔntu nantu na kpatasi. Pə́cɔ i təyaya ká mɛli ncaale. Mpi tɔ, Iso nəɔɔlɔ i fei, na í yaki yəlaa isi inɛ.

³⁰ Ḿpɔ́yú wulav sɔɔsa pa nyɔɔŋ kɔsɔyɔ ke Papiloni tɛtɔ taa.

Wulav toosee naale nyəna

³¹ Ḿpɔ́yú Nepukanɛsaa ŋmaa takəlaya ke piitim na nsəma təna yəlaa mpa pa wɛ antulinya təna taa tɔ na í sɛɛ-wɛ si: Alaafəya wɛɛ?

³² Ma caa ma keesi-mɛyɛ piti təma sɔsɔna wena Iso Sɔsɔ lapa-m tɔ.

³³ I piti təma tɔɔwaya.

A wɛ tɔŋ.

I kawulaya wɛ tam tɔɔ.

4

¹ Nepukanɛsaa má, ma caya ma kawulaya təyaya taa. Ma takaya ké na má nyɔɔki na má suma. ² Ḿpɔ́yú ma hənta ahoo naali na má toosi. Səɔɔntɔ kra-m, na pə́ pəsi ma lanjɛ. ³ Ḿpɔ́yú ma yaa Papiloni nyəntaa təna si pá heeli-m ma toosee anɪ a huwɛɛ.

⁴ Kelena tɔwaa na isətulɔŋasi təm nyəntaa na pee nalaa na topotopo nyəma pa kɔɔ na má heeli-wɛyɛ toosee anɪ. Ama pa ta pəsi na pá sɛyɛsi-m a huwɛɛ.

⁵ Waali waali ké Taniyēli wei i wena Iso Nanŋtu ləmayasəle na pa cuɔusa-i ma tɔyɔ hətɛ si Pɛlɛtasaa tɔ i kɔma. ⁶ Ḿpɔ́yú ma heela-i ma toosee. Ma si: Tɔwaa

wulav Pelətasaa, ma nyəmə si, n wena Iso Nanjtu ləmayasəle. Təm kŋmelətu natəli tu cəəsəyi-ŋ. Ue seye-si-m ma toosee anı a hŋwεε. ⁷Ma həntaa ké, ilena má toosi si:

Tuyv səəsəŋku nakvli kv səŋa antulinya həkv taa.

⁸Mpóyú kv lapa toŋ na kv kpa isətaa təliyiliyi.

Pa naaki-kuyv antulinya tənasi təna taa ké.

⁹Kv hatv ka suwaya na kv lula pee ke səsəm.

Taale wontu cəsaya kv isotom taa ké.

Sumasi na tukaya si tana ke kv piliŋasi tə.

Weesuyu nyəm təna hikaya pə təŋəŋaya na kv kiŋ.

¹⁰Pə tasaa ilε, ma ná isətaa tillu nəyɔlv ı tiina isətaa

kεlε. ¹¹Mpóyú ı kiisina nəyɔ səsaya si:

ı hu təyɔ ŋkv, na í seti kv piliŋasi.

ı kpiisi kv hatv, na í ŋmusi kv pee.

Wontu na sumasi í se kv tεε.

¹²Ama í yelev kv kite na tə lila ke tetv taa.

ı həkə kv kite nte na nyəyɔlvuyv mayamaya,

na kvseemuyv pə alukpala,

ke taale nyutv həkv taa na aŋkpələε sə-tε.

Kite nté tə təyɔ nyutv ısu hontv wontu.

¹³Pá ləsi tə yulvto ləmayasəle

na pá tv-tεyε wontuyv nyəntε.

Tə wεε mpóyú pusi naatosompəyɔlaya.

¹⁴Isətaa tillaa kəŋna təm tənε ını. Antulinya yəlaa

təna ı nyi si, isətaa Iso tənna yəlaa kawulası təna. ı

nəka paa yulv səkpelu ı tv-ı.

¹⁵Ma toosee anəyələ. Ma kawulaya taa nyəntaa

təna ta pəsi na pá heeli-m a hŋwεε. Ue ma nyəmə si

Pelətasaa, n wena Iso Nanjtu ləmayasəle. N ká pəsi

na n heeli-m-yε.

Taniyeeli seye-səyi wulav ke ı toosee hŋwεε

16 Ḿpóyó Taniyɛɛli wei pa cuɣusaa si, Pɛlɔtasaa tɔ, ɪ laakali pɛsaa. Pə pɛkəla-ɪ ɪ huwɛɛ taa ké laasaya tɔɔ. Ntɛna wulav ma má tɔmɪ-ɪ si: Ma toosee anɪ a tɔm í taa pɛkəli-ŋ. Uɛna í cɔ-m si: Hai, ta caa, toosee anɪ á pɛsi nyá kolontunaa nyəntv. 17 Tuvu sɔsɔŋkv ton nyəŋkv ŋku n na kv kpa mpv tɛliɣiliɣi tɔ, pa naakaya-kvɣv antulinya tɛnasɪ tɛna taa ké. 18 Kv hatv ka suwaya na kó lula pee ke sɔsɔm. Taale wontu cɔsaya kv isotom taa ké. Sumasɪ ná tukaya si tana ke kv piliŋasɪ tɔɔ. Weesuyv nyəm tɛna hikiɣi pə tɔɣɔnaya na kv kin. 19 Ta caa, nyayale tuv ŋkv. Nyá lapəna sɔsɔ na ń la ton na ń pu na ń kaləsəna isɔtaa. N ŋmakəla antulinya tɛnasɪ tɛnaya. 20 Pəle pə waali n nawa isɔtaa tillu tiina isɔtaa na í tɔ si, pá hu-kv na pá wakəli-kv. Ama pá yele kite na tɔ lila ke tɛtv taa. Uɛ pá həkɔ-te na nyəɣəlvɣv mayamaya, na kvseemvɣv alukpala ke taale nyutv hɛkv taa. Aŋkpəlee í sɔ-te, na tɔ na wontu pá kaa taale nyutv ke pusɪ naatosompɔɣalaya. 21 Wulav, nyá toosee anɪ a huwɛɛ nté si, isɔtaa Isɔ ká paasəna-ŋ. 22 Paa tɔɣɔni-ŋ yəlaa hɛkv. Nyana taale wontu í ka kaa tɔcayale na ń təkɪ nyutv isv naaŋ. Aŋkpəlee ká sɔ-ŋ na ń wɛɛ ḿpóyó pusɪ naatosompɔɣalaya. Uɛna pɛcɔ́ ń nyɪ si isɔtaa Isɔ tɛnna yəlaa kawulasɪ tɛna. Ye ɪ nɔka wei ɪ tv-ɪ. 23 Tɔm nti pa yɔɣɔtaa si pá yele kite tɔ. Təɣɣɛle si, ye n kɔma na ń cɛkəna si Isɔ keɛle pə tɛna pə tv. Uɛ n məli nyá kawulaya taa. 24 Ta caa wulav, pə tɔɔ tɔ, təkɪ layatv nti ma tasəɣi-ŋ tɔ. Lɔ isayatv, na ń təŋ kvsiɣisim. Wɛɛna acamaa pətɔtəle na nyá laŋhɔlvmlɛ ká leeli.

Wulav toosee lapa isv ɪ toosuyv tɔ

25 Μρύγυ pə lapa teitei isu Taniyeli ka keesaa tō.
 26 Pənaɣa sikaa ilena kuyaku nakuli wulav cəəki i kawulaya kutuluɣu nyɔɣu taa ké Papiloni. 27 Ulena i má, i lanje taa na í tō si: Má ηmana ma kawulaya icate səsəəle Papiloni ine. Ma lapa mρύγύ si ma ton na ma səsəəntu, na ma teeli í ná.

28 I nəɣə ta tiita ate, ile i nu pə yəɣətəna isəttaa kele si: Wulav Nepukanesaa, nu teu yoo. Paa te na pá leeki-η nyá kawulaya ηke. 29 Paa təɣəni-η yəlaa heku. Nyana taale wontu í ká kaa təcaɣale. N ká təkí nyutu isu naaη. Haləna pusi naatosompəɣəlaya. Ulena pécó n nyi si isəttaa Isə tənna yəlaa kawulası təna. Ye i nəka wei i tɔ-i.

30 Μρύγυ pə lapa mρύγύ kpakpaa. Ulena pá təɣəni Nepukanesaa ke yəlaa heku, na í təɣə nyutu isu naaη. Aηkpələe sə-i, haləna i nyəəsi pu isu hekələnaa hontu, na i səkpaη isu sumasi.

Nepukanesaa alaafəya hikuyu

31 Pusi naatosompəɣəlaya teeWa ilena Nepukanesaa má ma kusı ise na isəttaa. Μρύγύ ma ləmayasεε mələa, na má see Isə si: Hai, isəttaa Isə, ma sama-η. Ma see Isə Tacaa nyá. Nyá kawulaya we tam tō ké. Nyá səsəəntu kaa su tənaya. 32 Antulinya yəlaa təna ta haηna-η. N lakəna pa na isəttaa tillaa ke isəna n caa təɣə. Nəɣəlv u pəəsəyi-η natələyi pə taa.

33 Μρύγύ ma ləmayasεε mələ-m. Ulena pá mələna-m ma kawulaya, na ka teeli, na ma teu na ma səsəəntu. Ntəna ma waali nyəma na ma akewenaa səsaa koti ma kiη. Ulena pá taɣani-m ma kawulaya taa ké suw na ká kəli isu kaa wev tō. 34 Pə tō ké Nepukanesaa má ma saη, na má puyuləyi na má tɔyi teeli ke isəttaa Wulav. Inı i təηəɣəna tampana ke pə

təna pə taa na í lakí kusiýisim. I tisiyi wei ı hən ı tı təyə.

5

Wulav Peləsasaa acima

¹ Mpróyú kuyaku nakuli wulav Peləsasaa lapa acima səsəna. I akewenaa səsaa iyaya (1000) ke ı lapa-ye na í na-we pá nyəə sulum. ²⁻³ Pə keesaa lena sulum cəə wulav isentaa. Tənya ı tilaa na pá kəna wola na liyitee nyəyəluyv poosiyanaa. Wontu ntəyi ı caa Nepukanəsaa ka ləeka Yosalem isə təsele taa. Mpróyú í na ı akewenaa səsaa na ı alaa, na ı saalaa, pa nyəəna wontu ntəyi sulum. ⁴ Lenaa pá taləyi pa tıy kulalaañ. Wola na nyəyəluyv maɣamaɣa, na pə kušemuyv ke paa lupa tıy ıı. Pa saaka leləñ ke taasi na pee.

⁵ Mpróyú ntantaku luwa kprakpa. Lenaa ku ŋmaaki fətəla kiñ ke kawulaya kutuluyv kolunə kuhulumaya təə. ⁶ Wulav ná mpv, lena səyəntv kra-ı na í seliyi. Haləna ı tona makəna təmaya kprakpra. ⁷ Mpróyú ı mara kapuka sı pá kəna Papiloni isətulnəsi nyəntaa, na nyəntaa na pee nalaa. Pele pa kəma lena í tə-we sı: Ye wei í kala ŋmaatv təne na í heeli-m tə hūwee. Paa suu pəntv ke toñ toko, na pa tv-ı wola luluyv. Lenaa pá su-ı kawulaya təcayale tooso nyente taa.

⁸ Lenaa pa təna pá mayasi. Ama pa ta pəsi na pá kala ŋmaatv ntı na pá heeli wulav ke tə hūwee. ⁹ Tənya wulav lanje səsə wakəlyv na ı akewenaa səsaa lanja náá ce.

Taniyeeli seyesəyi wulav ke ŋmaatv hūwee

¹⁰ Mpróyú wulav too nuwa í na ı akewenaa pa maki kapusi ke ŋmaatv ntı tə təm. Lenaa í sɔv pa kiñ na

ί σεε ι pəyalv si: Mə na tetv. Səγəntv ί taa kra-η na pə wakəli nyá lanje. ¹¹ Apalv nəγəlv ι we nyá kawulaya taa, ι wəna Isə Nanηtv ləmayasəle. Hali nyá caa Nepukanəsaa waatv taa ké pa ná yəlv inι. Ι ké cəkənlv, na layatv, pəyele pə ha-ι nyəm. Μρύγύ nyá caa kra-ι twaa, na isətvlnhasι təm nyəntaa, na nyəntaa, na pee nalaa pa nyvγv tv. ¹² Ι hətə nté Taniyeli, ilena nyá caa cuyusi-ι si Pələtasa. Ι wəna ləmayasəle ké, na pə kəli ləlaa. Ι nyəmaγa na ί seγesəγi toosee hūwεε. Ι kpekivi asəsuna, na ί kulivi kvηmeləm təə na ί heelivi. Ya-ι, ι ká kala-η ηmaatv ntι.

¹³ Μρύγύ pa kəna Taniyeli ke kprakpa, na wulav pəəsi-ι si: Nyayale Taniyeli wei ma caa kənna Yuta tə? ¹⁴ Pa yəγəta nyá təm na má nu si, n wəna Isə ləmayasəle na nyəm na n cəkəγəna na pə kəli ləlaa. ¹⁵ Pa kəna-m nyəntaa na isətvlnhasι nyəntaa si pá kala ηmaatv təne na pá heeli-m tə hūwεε pa ta pəsi. ¹⁶ Ma nuwa si n pəsəγi na η cə təm təna. N kulivi kvηmeləm təə, na η heelivi. Mpv tə, ye n kala ηmaatv təne na η seγesi-m tə hūwεε. Paa suu-η tov toko, na pá tv-η wula lulvγv. Paa su-η kawulaya təcayale tooso nyəntə taa.

¹⁷ Μρύγύ Taniyeli cə wulav si: Ma sama, ta caa. Ie su nyá kvəəη, yaa η ha wei n nəkaa tə. Paa na mpv maa kala-η ηmaatv ntι na má heeli-η tə hūwεε. ¹⁸ Isətaa Isə səsə ka kpana nyá caa Nepukanəsaa ke wulav səsə na ί tv-ι teeli. ¹⁹ Na pə la na piitimnaa na nsəma təna yəlaa nyaηna-ι na pá selivi. Ye ι nəkəna wei ι kv ilé, na ί səəla wei ι yele ilé. Ι kvəsaγa mpa ι caa tə pa nyəəη, na ί tisiγi mpa ι luyv fεi tə. ²⁰⁻²¹ Ama ι həma ι ti na ί la kalampaani. Ilena pə tv-ι wontuyv

lɛmɔɔsɛ. Pa kusa-ɪ kumte tɔɔ na ɪ teeli sɪ tɛkpataa. Pa tɔɔna-ɪ yɛlaa hɛkɔ na ɪ na taale kraŋasi pɔ kaa tɛɔɔɔɛ. ɪ tɔɔ nyutu isu naaŋ, na aŋkpɔɔɛ sɔ-ɪ. Halɛna waatu wei ɪ nyɛmɔ sɪ, ɪsɔtaa ɪsɔ sɔsɔ tɛnna yɛlaa kawulasi tɛna, ɪ nɔka wei ɪ tu-ɪ. ²² Ama ɪ pɔɔɔɔ nyɔ, nyɔ nyɛmɔ ɪmpɔyɔ teu. Paa na mpɔ n ta pasa nyɔ tu na ɪ tu ɪsɔ kɛ teeli. ²³ N kraasa nyɔ tɔɔ ɪsɔtaa ɪsɔ tɔɔ kɛ. Mpi tɔ, n yɛlaa na pɔ lɛsɪ ɪsɔ tɛsɛɛɛ nyɛnasɪ. Halɛna nyana nyɔ akewɛnaa sɔsaa, na nyɔ alaa na nyɔ saalaa, ɪ nyɔna sulɔm. ɪlɛna ɪ tala mɔ tuŋ wei pa lupɛna liyitee nyɔɔɔɔɔɔ na wula, na nyɔɔɔɔɔɔ mɔɔmɔɔ, na pɔ kusɛɛmɔyɔ tɔ. Paa mɔ tuŋ wei pa saaka taasi, na pɛɛ, na u naaki, na u nukɪ, pɔɔɔɔ ɪ ta nyɪ pulɔ tɔ. N pɛma ɪsɔ wei ɪ tɔka nyɔ weesuyɔ kɛ ɪ niŋ taa tɔɔ teeli. ²⁴ Pɔ tɔɔ kɛ ɪ yɛlaa na ntantaku ŋmaa mpɔ ²⁵ Sɪ: Mene mene tekel u paasɛn. ²⁶ Tɔm pɛɛ anɪ a huwɛɛ ntɔ. Mene huwɛɛ wɛɛ sɪ, ɪsɔ kala nyɔ kawulaya kuyɛɛŋ, na ɪ su ka tɛnaya. ²⁷ Tekel, huwɛɛ wɛɛ sɪ, ɪ mɔɔasa-ŋ sanɔya tɔɔ na ɪ nɔ sɪ, n fɛɪ yuŋ. ²⁸ Paasɛn huwɛɛ wɛɛ sɪ, ɪ tala nyɔ kawulaya na ɪ cɛla Mete nyɔma na Pɛɛsɪ nyɔma.

²⁹ Tɛnayaɛ wulav sɪ, pɔ suu Taniyɛli kɛ toŋ toko na pɔ tu-ɪ wula lulɔyɔ. ɪlɛna pɔ kraali sɪ paa su-ɪ kawulaya tɛɔɔɔɛ tooso nyɛntɛ taa.

³⁰ Mpɔyɔ pa kv Papiloni wulav Pɛlɛtasaa kɛ ahoo anɪ.

6

¹ ɪlɛna Mete wulav Taliyusi mɔ kawulaya kɛ ɪ lulɔyɔ pɛnaya nutoso na naale nyɛŋka taa.

Taniyɛli kolontunaa nyɔki-ɪ katɔka

² Μπόγύ Taliyusi faya ι tetu ke həγələη nunəwa na hiu (120). Uena í kra pə nyəəη nyéma. ³ Ntena í kra səsaa napələyi naale na pə tələna Taniyeli si pá feñiyi səsaa mpe pa təə, na wulav pulv í taa wakəli. ⁴ Ama Taniyeli ná tee mpe iní na nyəəη nyéma ke ləmayasəle təcaγacaγa. Uena wulav huv si ι ká kra-ι ι kawulaya təna paasənlv. ⁵ Μπόγύ pa na nyəəη nyéma mpe pa pεεka isəna paa la na pá hiki Taniyeli tə. Paa kawulaya təm natəli tə taa, ulena pá wu. Mpi tə, Taniyeli lakaya ι təmle ke teu ké ι ta cələsi natəli. ⁶ Mpuγvle yəlaa mpe si, ye pə taya Taniyeli isə seev kiñ taa tə kaa hiki təwaanle.

⁷ Uena pá polo wulav kiñ na pá seε-ι si: Wulav, nyana tetv. ⁸ Nyá kawulaya təna taa akewenaa səsaa təna caa si, í kraaləna toη si, ye wei ι lunη tvyu, yaa yulv nəγəlv ke kvyeηη hiu na naanəwa taa, ye pə taya wulav nyá, pá peti pəntv ke təγəlasí púyú taa. ⁹ Mpu tə, mv kusəsutv nti. Nmaa-ti na í tv niñ. Nəγəlv í taa kvεεsi-ti. Mpi tə, Mete nyéma na Pεεsi nyéma pa kiiu u layasəyi.

¹⁰ Μπόγύ wulav Taliyusi mv təm nti na í tv niñ.

Taniyeli petvyv ke təγəlasí púyú taa

¹¹ Taniyeli kutuluγu ka ke ate na isətaa nyəηkv ké na kv pətote tuləna Yosalem icate təə. Tənya ι kraakaya na í luniyi akula na í saη ι Isə. I sələmaya-ι paa kvyakv ηkuyv təm tooso ké. I nuwa wulav təm nti, ulena í polo Isə sələmvyv isu í tu lakí tə. ¹² Μπόγύ ι kolontunaa mpe pa pola kvakpaa, na pá mayana ι təηna sələmvyv na í yaaki Isə. ¹³ Uena pá polo wulav kiñ na pá tə si: Isu n ηmaawa na í su si, ye wei ι sələma Isə nəγəlv, yaa yulv nəγəlv, ke kvyeηη hiu na naanəwa taa, na pə tá ké nyá, paa peti pəntv ke

təχəlası púyú taa? Wulav sı: Eenna. Mete nyəma na Peesi nyəma kiiu u layasəχi meε. ¹⁴ Ntəna pá heeli-ı sı: Mpa pa kəmma Yuta tə pa taa wei pa yaa sı Taniyeli tə u nyənəχi nyana nyá kiiu ke pəlv se. Hali təm toosoχo ílé ı sələməχi ı Iso ké paa kuyaku ηku.

¹⁵ Wulav nuwa sı Taniyeli, ılena ı laηle wakəli. Múyú ı maχasaa sı í waası-ı. Haləna ilim təχv. ¹⁶ Múyú yəlaa mpe pá məla ı kiη na pa pəəsi-ı na isəle kuσεεmlε sı: Ntəη n nyəmə teu sı Mete nyəma na Peesi nyəma pa kiiu u layasəχi?

¹⁷ Múyú wulav yelaa na pá kəna Taniyeli na pá pəti-ı təχəlası púyú taa. ılena í təmi-ı sı: Nyá Iso wei ı təmlε n seεsəna isəle tə, ı tike ı pəsəχəna na í ya-η.

¹⁸ ılena pa təkı pəle ke təχəlası púyú ηku ku nəχə. Múyú wulav na akewenaa səsaa pa yusa pəle təə sı nəχəlv í taa tvli. ¹⁹ Múyú wulav məla ı təyaya na í svv mpv. ı ta kprətəna ı alaa taa nəχəlv. Pəyele ı keela tom.

Taniyeli luv na alaafəya ke təχəlası púyú taa

²⁰ Pə kəma isv pə nyaaləχi, ılena wulav kvli ləη na í polo təχəlası puvχv nəχə. ²¹ ı kprətəna-ku, ılena í yaa Taniyeli na laηwakəlle na í pəəsi sı: O oo Taniyeli. Iso Weesuyu tv wei ı təmlε n lakəna isəle kuσεεmlε tə. ı pəsaa na í waası-η təχəlası səkpaη taa?

²² ılena Taniyeli cə, na í seε wulav sı: Ta caa, nyana tətə. ²³ Ma Iso tila isətəa tillu na í təkı təχəlası nəəsi, sı ta la-m pəlv. Mpi tə, ma ta wakələna-ı. Pécó ma ta pəntəna nyá tətə.

²⁴ Tənaγa wulav laηle hvluma katatəlaya, na í tə sı, pá ləsi Taniyeli. Múyú pa ləsa-ı. Paa hiηaya, ka fei ı təə. Mpi tə, Taniyeli təma Iso na ı taa ké. ²⁵ ılena

wulav yele na pá kpa yɛlaa mpa pa kuu Taniyɛli nɔɔhɛ tɛ tɔ. Uɛna pá pɛti pá na pa alaa na pa piya ke tɔɔlasɪ pɔɔɔ taa. Na tɔɔlasɪ te-wɛ na sí salɪ pa mɔwa, na pa ta tu tiita aɛ.

²⁶ Pɛle pɛ waali kɛ wulav Taliyusi ŋmaa takɛlaya ke piitim na nsɔma tɛna yɛlaa, mpa pa wɛ antulinya tɛna taa tɔ si: Ma sɛɛ-mɛ.

²⁷ Ma sukɪ ma kawulaya tɛna taa kɛ kusɔsutv. Paa wei í nyana Taniyɛli Isɔ na í se-ɪ.

Mpi tɔ, inɔɔhɛ Isɔ Weesuyv tu na ɪ wɛ tam tɔɔ.

ɪ kawulaya kaa tɛ na ɪ sɔsɔɔntv ká wɛɛ mɔpɔyɔ tam tɔɔ.

²⁸ Inɪ ɪ hetɔɔhɛna na í waasɔyi.

ɪ laki piti tɔma ke ɪsɔtaa na aɛ.

Inɪ ɪ waasɔna Taniyɛli ke tɔɔlasɪ nɔɔhɛ taa.

²⁹ Mɔpɔyɔ Taniyɛli nyɔɔv kula Taliyusi kawulaya waatv taa, na Pɛɛsi wulav Silusi waatv tɔtɔ.

7

Taniyɛli toosee kancaalaya nyɛna

¹ Mɔpɔyɔ Papiloni wulav Pɛlɔtasaa kawulaya pɛnaɔa, kancaalaya nyɛhka taa, Taniyɛli hɛntaa na í toosi toosee. ² Uɛna í ŋmaa-yɛ.

Taniyɛli toosaa kɛ si: Heelim luna antulinya tɛna taa, na pɛ lanɔtɔyi tɛhku sɔsɔ. ³ Mɔpɔyɔ taale wontu sɔsɔɔntv liyiti luna tɛhku taa. Tu fayana tɔmaya.

⁴ Kancaalaya nyɛhkv nɔɔhɛsɔna tɔɔlaya. Uɛna kv wɛna hɛkɛle kɛh. Mɔpɔyɔ pa kpɛsa kv kɛh inɪ. Uɛna pá kusɪ-kv, na pá sɛhɛsa-kvɔ kv nɔɔhɛ naale tɔ ɪsu yulv.

Mɔpɔyɔ pa tu-kvɔ yulv lɔmayasɛɛ. ⁵ Naale nyɛhkv ná nɔɔhɛsɔna taale wontuyv ɪsɔhɔv nakvli. Na kv sɛhɔ kv nɔɔhɛ tooso tɔ kɛ kɔhkv. Uɛna kv tɔka sɛntaasi tooso na kv kela. Na pá yɔɔtɔyi-kv si, kú kvli na

kú li nantu. ⁶ Pəle pə waali ké ma ná leŋku, na kú nəḡəsəna isu kprou. Ku siḡile waali ké keŋ liḡiti isu sumaya, na ku nyəəŋ ke liḡiti. Uena pá tu-kuḡu toŋ. ⁷ Ḿpóḡó ma na wontuḡu liḡiti nyəŋku. Ku we səḡəntu ke səsəm, na ku toma feina taka. Ku wena nyəḡəluḡu kela səsəna ké. Ku təkí na kú feleḡi nəəhe ke mpi pə kaasaa tə. Ku ta nəḡəsəna wontu nti tə təm tə tema keesuyu tə. Ku həŋ we naanɔwa. ⁸ Ḿpóḡó ma na həluḡu səkpeleḡu luwa heku taa, na kú kpesi i taa tooso. Ku wena ise ké isu yulu, na ku nəḡə yəḡətəḡi kalampaani təm.

Iḡə huv təm

⁹ Ḿpóḡó ma na pa suwa kumlee. Uena Tam təə tu nəḡəlu i caḡa. I wontu huɔmaaa ké təlaɔaɔ. I nyəəsi we isu kponkpomuluɔm maḡamaya. I kumte muḡaya kəkə ké, na tə pəpəlee we isu mamala. ¹⁰ Kəkə lukaya tə tee na ká kpen isu pəḡə ke i isentaa. Yəlaa ke iyisi iyisi səŋa i kiŋ na pa taa lelaa laki-i təmlɛ. Ḿpóḡó huɔlaa caḡaa na pá heḡi takəlaɔi.

¹¹ Ma nyənaya wontuḡu ŋku ku həluḡu yəḡətəḡa kalampaani təm ke mpɔ tə, uena má na pa ku-ku, na pá pəti kəkə taa si kú nyaya. ¹² Ḿpóḡó pa leka wontu lentu toma. Ama pa səsə-təḡi weesuyu ke pəcəḡə waatu nəḡəlu i təə.

¹³ Pə waali ké ma nawa nəḡəlu na isəŋmuntɔ kəŋna-i. I nəḡəsəna yulu pəyaya. Ḿpóḡó ŋmuntɔ nti tə pona-i na tə kpətəna-i Tam təə tu inɔ. ¹⁴ Ḿpóḡó pa ha-i toŋ na teeli na kawulaya. Si piitimnaa təna, na nsəma yəlaa, í lapi-i təmlɛ. I toŋ ká wee tam ké, na i kawulaya kaa tɛ.

Taniyeeli toosee kancaalaya nyəna huwee kilisuyu

15 Μρύγύ Taniyeli tōma si: Ma toosee kra-m sōgōntu, na pə pəkəli-m ma taa. 16 Uena ma kpətəna mpa paa wε tēna tō, pa taa nəgəlv. Uena má pōosi-i pə tēna pə tampana, na ílé i kεεsi-m pə hōwεε. 17 Si taale wontu sōsōontu liyiti inəgəle, antulinya kawulası nsi su kōō tō. 18 Pəle pa waalı kέ isōtaa Isō sōsō yəlaa ká tōgō kawulaya ke tam tōō. 19 Pə waalı kέ ma luyu lapa si, má nyi wontuyu liyiti nyəŋku tampana. Ku wε sōgōntu ke sōsōm kέ. Ku ta nəgəsəna lentı. Ku kela ke nyəgəlvuy kέ. Ku səkpaŋ ke nyəgəlvuy kuεεmuy. Ku təkı kέ na ku feləyi nəōhεε ke mpi pə kaasaa tō. 20 Ma nyəna tətōgō ku həŋ naanōwa. Na i taa lenku ŋku ku nyōwa na ku kpesı tooso tō. Ku wena ise kέ na nəgō. Ku yəgətaya kalampaanı tōm na ku kəla leləŋ. 21 Tənaγa ku yōōna Isō yəlaa, ku caakaya-wεγε kəlvuy. 22 Μρύγύ Tam tōō tu kōma na í ha isōtaa Isō sōsō yəlaa ke tampana. Pa kawulaya tōgōv waatu talaa kεle.

23 Uena í kilisi-m wontuyu liyiti nyəŋku ŋku ku hōwεε si, ŋkuyule ate kawulaya liyiti nyəŋka ŋka ka ta nəgəsəna lensi tō. Kaa tōgō ate yəlaa tēna, na ká felı-wε na ká yōki-wε. 24 Həŋ naanōwa kele, ka taa awulaa mpa paa təkı na pá kaasəyi tōma tō. Naanōwa na kulbm nyəŋ wei i ta nəgəsəna kancaalaya nyóma tō, i ká tōgō i nyəŋka ke pele pa waalı, na í tōgōni pa taa tooso. 25 I ka tuv isōtaa Isō sōsō na í ŋmakəli i yəlaa. I ká maγasi i taa si í layasi Isō kiin na i acımanaa. I ká ŋmakəli Isō yəlaa ke pusi tooso na hōgəlvuy. 26 Pəle pə waalı paa hūna-i na pá lεeki i toŋ. Paa wakəli-i tam tōō. 27 Paa lεeki ate awulaa sōsōontu na pa toŋ. Paa cεla isōtaa Isō sōsō yəlaa. Yəlaa mpe pa kawulaya ká wεena tam tōō, na ŋmakəllaa tēna ká nuna-wε na pá laki-wεγε təmle.

28 Təm nti tə tənaya ntə. M̄p̄ȳḡ pə pəkəla-m ma h̄w̄eε taa k̄ε s̄əs̄əm. Ulena má maγas̄əyi-t̄əyi ma taa.

8

Taniyeli toosee naale nyana

1 M̄p̄ȳḡ Taniyeli má, ma tasa toosuyu ke wulau P̄el̄etasaa kawulaya p̄ənaya tooso nȳə̄ka taa. 2 Ma toosaa k̄ε si, ma we lam tetu h̄ə̄ḡə̄l̄ə̄ȳu taa. Kolun̄a ɪc̄at̄e s̄əs̄ə̄le Susi taa kele ma s̄ə̄ja Wulayi p̄ə̄ḡə̄ n̄ə̄ḡə̄. 3 Ulena má ná ɪwaav̄ s̄ə̄ja p̄ə̄ḡə̄ ŋke ka n̄ə̄ḡə̄, na k̄u w̄ena h̄ə̄j̄ k̄ut̄ayal̄ə̄j̄. Ama ɪ taa l̄ə̄j̄k̄u ta nȳə̄ l̄ə̄j̄ p̄ə̄yele k̄u k̄əla l̄ə̄j̄k̄u. 4 M̄p̄ȳḡ k̄u suv̄ ȳə̄k̄ȳȳu ke ilim t̄ət̄ule na p̄ə̄ nt̄ə̄ḡə̄j̄ na p̄ə̄ m̄p̄ət̄ə̄j̄ h̄ə̄ḡə̄l̄ə̄j̄. Wontuyu nakuli k̄u ta p̄əs̄i na k̄ú tan̄-k̄u. P̄é̄c̄ó n̄ə̄ḡə̄l̄ə̄v̄ ta p̄əs̄i na í ya m̄pa k̄u ȳə̄k̄ə̄yi m̄p̄u t̄ə. K̄u lakaya ɪs̄ə̄na k̄u luȳu w̄eε t̄əḡə̄, na k̄u ton̄ s̄ə̄s̄ə̄yi.

5 Ma t̄ə̄j̄na m̄pi ma nawa m̄p̄u t̄ə p̄ə t̄əm maγas̄əȳu ke m̄p̄u. Ule ma tuta p̄ə̄j̄t̄ə̄l̄ə̄ȳu luna ilim t̄ət̄ule t̄ə̄ kele. K̄u t̄ə̄j̄aya heelim t̄ə̄ k̄é l̄ə̄j̄l̄ə̄j̄ k̄é na k̄ú c̄ə̄k̄i tetu. K̄u w̄ena h̄ə̄l̄ə̄ȳu ton̄ nȳə̄j̄k̄u nak̄ul̄ə̄yi k̄u ɪs̄e h̄ek̄u taa. 6 M̄p̄ȳḡ k̄u k̄p̄ət̄ə̄na h̄ə̄j̄ naale ɪwaav̄ ŋku ma na k̄u s̄ə̄ja p̄ə̄ḡə̄ n̄ə̄ḡə̄ t̄ə. Ulena k̄u pukina k̄u t̄ə̄ na sewa na k̄u ton̄ t̄əna. 7 K̄u tala-k̄u ulena k̄u niki-k̄uȳu ȳə̄k̄ȳȳu hal̄ə̄na k̄u p̄eli k̄u h̄ə̄j̄ naale. Iwaav̄ ta p̄əs̄i-k̄u p̄é̄c̄ó n̄ə̄ḡə̄l̄ə̄v̄ ta waas̄i-k̄u. Ulena p̄ə̄j̄t̄ə̄l̄ə̄ȳu hu-k̄uȳu at̄e na k̄ú feli-k̄uȳu n̄ə̄h̄eε. 8 M̄p̄ȳḡ k̄u lapa ton̄ ke s̄əs̄əm. K̄u toma pu teu ulena k̄u h̄ə̄l̄ə̄ȳu s̄əs̄ə̄v̄ ŋku k̄u p̄eli k̄p̄ak̄p̄aa. Ulena h̄ə̄j̄ ton̄ nȳə̄j̄ liyiti nȳə̄ k̄u lonte taa. Na í nȳə̄n̄ə̄ḡə̄na antulinya h̄ə̄ḡə̄l̄ə̄j̄ t̄əna taa.

9 M̄p̄ȳḡ h̄ə̄l̄ə̄ȳu s̄ə̄k̄p̄eluȳu nakuli k̄u nȳə̄ h̄ə̄j̄ ɪn̄i ɪ taa l̄ə̄j̄k̄u t̄ə̄. Ulena k̄ú pu s̄əs̄əm na k̄ú tala ilim t̄əl̄ule

na pə ntəyən təə na tetv kʊpantv təə. ¹⁰ M̄p̄r̄ȳḡ kʊ kpa isətʊlɔŋasɪ kin na kú pɛti lɛŋsɪ ke atɛ na kʊ feli-səyi nəəhɛɛ. ¹¹ ʌlɛna kú kpa isətʊlɔŋasɪ caa təə. Kʊ kʊwa ɪ tanan na taanaya kətasi na kú yəki ɪ ʌsə təsɛɛlɛ. ¹² M̄p̄r̄ȳḡ pa tv isətʌa yəlaa na kətaya tam nyəŋka ke kʊ niŋ taa ké kʊ isayatv təə. ʌlɛna kú feli tampana ʌsə sɛɛv ke nəəhɛɛ, na kú waa kʊ təma taa.

¹³ M̄p̄r̄ȳḡ ma nu isətʌa tillu nəyɔlv ɪ yəyətaya. ʌlɛna lɛlv pəəsɪ-ɪ sɪ: Pəlee ké paa tasa kətaya ke lapv? Na pá tayani ʌsə təsɛɛlɛ na pá feli isətʊlɔŋasɪ ke nəəhɛɛ?

¹⁴ M̄p̄r̄ȳḡ ɪ cə-ɪ sɪ: Tanan na taanasɪ iyisi naale, na ŋmɔnɔyɔv nuɔɔwa (2300) waali. Pəle pə waali ké paa tayani ʌsə təsɛɛlɛ.

Taniyeeli toosee naale nyəna hɔwɛɛ kilisuyu

¹⁵ Waatv wei Taniyeeli má, ma toosa mpv, na má pɛɛkəyi ma toosee anɪ a hɔwɛɛ ɪlɛ, ma tuta nəyɔlvɔvlɛ ma isɛntaa na í nəyəsəna yɔlv. ¹⁶ Na má nu nəyɔlv kɛɛsɪ-ɪ na pəyɔ wulayi waali sɪ: Kapəyɛɛ, sɛyɛsɪ-ɪ toosee anɪ a hɔwɛɛ. ¹⁷ M̄p̄r̄ȳḡ isətʌa tillu ɪnɪ ɪ kɛtəna-m na səyɔntv kpa-m. ʌlɛna má hoti ma nəyɔ təə. Ntɛna í tə-m sɪ: Yɔlv pəyaya, nu teu yooo. Toosee anɛ a ké antulinya tɛm tɛm ké. ¹⁸ ʌ yəyətayana-m mpv, ɪlɛna ma isɛ pili na má ká nyɔyɔ. ʌlɛna í kʊsɪ-m na í səŋsɪ-m. ¹⁹ M̄p̄r̄ȳḡ ɪ təma-m sɪ: Maa heeli-ŋ mpi pu kəə ʌsə pááná waatv tv. Mpi tə, pa tɛma a waatv sɪw ké. ²⁰ ʌwaav ŋku n nawa na kʊ wɛna həŋ naale tə, kʊ ké Mete nyəma na Pɛɛsɪ nyəma pa awulaa ké. ²¹ Pəŋtʊlvɔyɔv ná ké Kələɛki kawulaya. Kʊ isɛ hɛkʊ taa hɛlvɔyɔv səsəŋkʊ ŋkʊyɔvlɛ kancaalaya wulav. ²² Kʊ hɛlvɔyɔv səsəŋkʊ ŋkʊ kʊ pɛlaa, na həŋ liyiti wei ɪ nyə kʊ lonte taa təyɔlɛ, kawulasɪ nsi sɪ tɛ na sɪ kʊh piitim

mpɪ pə taa tɔ. Ama sɪ kaa hiki toma ke mpɪ. ²³ Ye pə tala pa kawulasɪ tɛm waatv na pa ɪsɔyɔtɔ pɪwa teu wulav acilayɔtɔ tv na kalampaanɪ tv nɔyɔlv ɪ ká kɔlv. ²⁴ I toma ká sɔsɪ, ɪlɛ pə kaa luna ɪ maɣamaɣa ɪ kin. I ká wakəli sɔsɔm ké pə kaa wɛɛ nyənnyɔ, na í waaki ɪ kulapəm təna taa. Haləna í kpenna toɲtvnaa na Iso yəlaa na í kú. ²⁵ I acilayɔtɔ katatəlaya ke ɪ ka tɔsəna yəlaa. I kalampaanɪ ké ɪ ká kɔna yəlaa pɔyalɛ mpa pa hvv sɪ pa cayana pa tɪ tɔ. Haləna í kɔlv Awulaa Wulav tɔɔ. Waatv ɪnəɣɪ pɪ wakəli-ɪ, pə kaa luna yɔlv kin. ²⁶ Tananɲ na taanasɪ nsɪ sɪ tɔm wɛ tampana ké. ɪlɛ su-təɣɪ nyá taa. Mpi tɔ, tə waatv tatata. ²⁷ Ḿpúyú pə yɔla-m na pə pəsi-m kvtəntv ke wɛɛ pɔyalɛ. Pə cɛpa ma tɔɔ, ɪlɛna má məli wulav təmlɛ taa. Toosee anɪ a wakəla ma lanɲɛ ke ɲpúyú ma ta cəkəna-yɛ.

9

Taniyeli sələmvɔv

¹ Mete tv Aselusi pəyalv Taliyusi, wei ɪ təɣɔ Papiloni tetv tɔ, ɪ kawulaya ² pənaya kancaalaya nyəɲka taa ké Taniyeli má, ma kala Iso Təm takəlasɪ taa. Ma cəkənaa sɪ pusi nutoso na naanɔwa ké Yosalem ɪcatɛ ká wɛɛ ncaalɛ. Ḿpúyú Tacaa ka heela Iso kuyəɣətv tɛləsvlɔ Selemii. ³ Ḿpúyú ma lanɲɛ wakəlaa, na má suu ləyaya wontu fələtənaa taka. Na má pəli ma nyɔv taa ké tɔlvma na má həkɔ nɔyɔ. ɪlɛna má kɛɛsɪ ɪsɛ na Tacaa Iso tɔɔ, na má sələməɣɪ-ɪ na má wiikina-ɪ. ⁴ Ḿpúyú ma hvla ma Iso Tacaa ke ma yəlaa ɪsɔyɔtɔ. Na má sələmi-ɪ sɪ, Tacaa Iso Sɔsɔ wei nyá tə seekɪ na ɲ təkəɣɪ nyá nɔyɔ suv tɔ. N hvləɣɪ suulu ke mpa pa sələɣɪ-ɲ na pá təkəɣɪ nyá kiɲ təɣɔ. ⁵ Tə wakəlaa ké na tə pəsi asaya. Tə kula nyá tɔɔ

na té kisi nyá kiinj. ⁶ Tə ta nuna nyá kuyəɣətutu teləsəlaa mpa pa kraaləna nyá hətə ke tá awulaa, na tá səsaa, na tá caanaa, na tá piitim təna yəlaa tə. ⁷ Tacaa, nyayale tampana tu, tayale tasəkəle nyéma. Pə kraɣav Yuta yəlaa, na Yosalem nyéma, na Iseyeli nyéma, na pəcələ nyéma, na pooluŋ nyéma mpa pa we acaləe wena a taa n ka təɣəna-weɣe isayatu nti pa lapa-ŋ tə tə tə tə. ⁸ Tacaa, tana ta awulaa na tá səsaa, na tá caanaa nté tasəkəle nyéma. ⁹ Tacaa Iso, n wena yulu pətətəle. N ka wii-tuyu timpi tə kula nyá tə tə. ¹⁰ Tə ta nu nyá kiinj wei nyá təmle nyéma, nyá kuyəɣətutu teləsəlaa teləsa-tu tə. ¹¹ Iseyeli nyéma təna yəka nyá kiinj, pa kisa nyá nəɣə nuw. Ulena mpusinaa na wahalanaa mpa pa təm nyá təmle tu Moisi ŋmaawa i kiinj takəlaya taa tə, pá watı-tuyu timpi tə pəntəna-ŋ tə. ¹² N kəna Yosalem tə kə wakəlyu səsəŋku ŋku kv taka pa ta nata antulinya təna taa tə. Isu n ka kraaluyu tá na tá awulaa na tá səsaa tə. ¹³ Wahala inı i mayana-tuyu isu Moisi ŋmaawa i kiinj takəlaya taa tə. Paa na mpv tə, tə ta nuta ta isayatu səŋ ke haləna saŋa sı té paasəna nyá tampana. ¹⁴ Pə tə kə n yelaa na wahala inı i kə-tu. Mpi tə, n təŋəyi tampana ke nyá kulapəm təna taa kə. Ama tá ta nuna nyá nəɣə.

¹⁵ Tacaa Iso, nyá ləsəna-tuyu Icipiti tetu taa. Ulena nyá toma səsəna na nyá hətə yaakı haləna saŋa. Ama tá tá nuna-ŋ uləna tá təm sı. ¹⁶ Tana tá caanaa tá isayatu tə kə Yosalem na nyá yəlaa we fəele taa kə mpa pa cəna-tu tə pa hekə taa. Ule həsı nyá páná ke nyá pulaya nanŋ nyəŋka icatə Yosalem tə kə nyá suulu səsə tə. ¹⁷ Hai, ta Iso, nu ma sələmyu na ma wiinau. Nyəna suulu ke nyá təsəle nte tə yəkaa

təgə nyá səluyv təə. ¹⁸ Ma Iso ke ηkpaηuyv na η na isəna tá na nyá icate tə wakəlaa tə. Pə tayə ta teu təə ké tə wiikina-η. Ama nyá səluyv səsəəηku təə ké. ¹⁹ Hai, Taca, ke ηkpaηuyv na η nu tá sələmvuyv na η wii-tv. Ma Iso paasəna nyá icate na nyá yəlaa ke ləη ke nyá suulu təə.

Isətaa tillu kilisuyu ke pusı nutoso na naanvwa təm

²⁰ Ma təηna sələmvuyv na má tisiyi má na Iseyeli yəlaa tá isayətv. Na má wiikina-ı Iso təseele təm ke mpv ²¹ təgə isətaa tillu Kapəyee wei maa nawə toosee taa tə ı kula huntv ke ləη na í kpətəna-m taanaya kətaya lapv waətv. ²² İlena í seyəsı-m Iso kuyəgətətv teləsləv təm nti maa kalaa tə. İlena í təm sı: Ma kəmayə sı ma kilisiyi-η tə hūwəe. ²³ N caala sələmvuyv tə, Taca heela-m təm sı má heeli-η. Mpi tə, ı səla-η ké. Ke ηkpaηuyv ke teu na η nu toosee anı a hūwəe. ²⁴ Nyá icate na nyá yəlaa pa təə ké pa sı pusı nutoso na naanvwa ke təm naatosompəgəlaya. Pa lapa m̄p̄ḡó sı pá heəsı kiiu yəkuyv na isayətv lapv. Pa wii-we na pá təη siyisuyu tam nyəηku, na toosee. İlena Iso kuyəgətətv teləsləv təm yoosi, na pá tayanı isə təseele. ²⁵ Pə wəe sı η nyı na η cekəna sı, pə kpaγav waətv wei pa kpaalaa sı, paa tayanı Yosalem ke ηmav tə, na pá polo nyuyv tv wei pa pəla nim na pá kpa tə ı kəntə tə. Pə we pusı naatosompəgəlaya ke təm naatosompəgəlaya ké. Pəle pə paasi, pusı naatosompəgəlaya təm nutoso na naale taa ké paa tayanı icate ηmav na tə kolunə. Ama pə waətvnaa ka wəe katə ké. ²⁶ Waətvnaa mpe pa waali ké paa kv apəlv nəgəlvuyv m̄s̄v̄η. Apəlv inı paa pəla-ı nim ké na pá kpa-ı nyuyv tv. Wulav nəgəlv na ı yoolaa paa watəna icate, isı lvm na pá wakəli-te na isə təseele.

Μρύγύ ι na ι yoolaa pa wakələyi isu pə suwa tə. ²⁷ Ι κά caali yəlaa paɣale ke pusi naatosompəɣalaya taa. Ι κά la na pá yele kətasi lapu ke iso təsele taa ké pusi nsi si həku taa. Ι κά la acaalətu təma ke ləhləh. Haləna pə tala inu ι wakələyu isu Iso ka suw tə.

10

Taniyeli toosee tooso nyəna

¹ Peesi nyəma wulav Silusi kawulaya pənaɣa tooso nyəhka taa. Taniyeli wei pa cuɣusaa si Pələtasaa tə, ι toosa toosee naali. A ké tampana ké. Ama wahalanaa səsaa təm ke a keesəyi. Μρύγύ ι maɣasa a təm ke ι taa na í cekəna-ye na í keesi.

² Μρύγύ lanwakəlle səsəle kpa Taniyeli má. Ilena má wii ma yəlaa təw ké cimaasənaa tooso. ³ Maa təkɪ təɣənaɣa kupaŋka nakəli yaa nantu. Pəcə sulum u suki ma nəɣə taa. Pəyele maa saɣaləyi nim, haləna cimaasənaa tooso inu ι tɛ. ⁴ Μρύγύ ma səha pəɣə səsaya Tikili nəɣə ke isətu kancaalaya nyəh, kuyeyə hiu na liyiti wule. ⁵ Ma kusa ma ise ilena má ná yulu nəɣəlu na í suu kponkpontu toh nyəntu natəli tə wontu na í ləla wola kupaŋ tampala. ⁶ Na ι tənuyu muɣi kəkə isu pəle nte tə pəkəyu we katə tə. Ι isentaa nyəɣəsəyi ké isu tɛv, na ι isəpee we isu kəkə mukuyu tə. Ι ηkpalasi nəɣəsəna isu pa sotuyu nyəɣəlyu kuseemuɣu tə. Na ι nəɣə yuŋ we isu kuyaku kəkəte. ⁷ Ma tike ma nana mpv. Ma na mpa tə, pəle pa ta na pulo. Ama səɣəntu kpana-weyə səsəm, na pá se na pá ηmeli. ⁸ Pə yela-m na má təhna yaasi səsə inəyi nyənuyu. Ilena pə yəki ma mowa taa, na ma isentaa hulomu təfatata. ⁹ Μρύγύ yulu inu ι kula ι nəɣə təw si ι yəɣətəyi. Ilena ma ise pili na má hoti ma nəɣə təw.

10 M̄p̄óyó nin̄ nuli i kusa-m, na má lun̄ ma t̄ona na ma nin̄ t̄o na má seliyi. 11 Uena yulv in̄ í heeli-m si: Taniyeehi, Is̄o luyu we-η k̄é. Kuli na n̄ ke ηkpaηη na má heeli-η. Is̄o tila-m nyá c̄ol̄o. Uena má kuli na má t̄anna seluyu. 12 M̄p̄óyó i heela-m si: Taniyeehi, taa nyá. P̄ə kraγau hatoo kuyaηku n̄ pasa nyá ti t̄o, nyá luyu lapa si n̄ cek̄ona k̄uηmel̄ətv̄ t̄əγ̄o Is̄o mu nyá s̄ələm̄ȳv̄. Uena í k̄v̄si-m si má k̄o má heeli-η. 13 Ama P̄eesi kawulaya is̄otaa tillu kayata-m k̄uyeeη hiu na kulom̄ȳv̄. Hal̄əna is̄otaa tillaa nyuȳv̄ nȳəma taa l̄əlv̄, Mikayeehi k̄o ma kin̄ ke P̄eesi timp̄i maa saalaa t̄o, na í waasi-m. 14 N̄ōn̄ō ma k̄omaγa si ma heeliyi-η mpi pu maγana nyá ȳl̄aa ke cele t̄o. Mpi t̄o, nt̄əyi n̄ nawa mp̄v̄.

15 Waatu wei is̄otaa tillu in̄ i heelaya-m t̄əm t̄əne t̄o. Ma sumaya t̄ətiyi, na nyuȳv̄ kamna at̄e. 16 M̄p̄óyó yulv wei maa nawa t̄o, i tokina ma ntom-pee. Uena má p̄əsi na má kuli n̄əγ̄o na má heeli-si: Taca, nyá t̄əm kpa-m s̄əγ̄ənt̄v̄ ke s̄əs̄əm na ma m̄wa taa ȳki. 17 Ma ta tala má ȳəγ̄ət̄əna-η. Mpi t̄o, ma f̄ei toma, p̄óćó ma feesiη lipa. 18 Mp̄uȳv̄e i t̄asa-m tokinau na í ha-m toma. 19 Uena í heeli-m si: Alaaf̄əya t̄əm k̄é. Is̄o luyu we-η k̄é. Taa nyana pulv̄. T̄əki nyá ti. I t̄anna-m m̄p̄óyó ȳəγ̄ət̄ənav̄, uena má yoo toη na má t̄o si: Taca, ȳəγ̄əti. Mpi t̄o, n̄ ha-m toma. 20-21 Uena í heeli-m si: Ma k̄oma nyá kin̄ k̄é si ma k̄ees̄əyi-η n̄ti pa ηmaa tampana tak̄əlaya taa t̄o. P̄óćó p̄ə wee si má polo má yoon̄a P̄eesi kawulaya is̄otaa tillu. Ye ma k̄əla íl̄é K̄ələeki nȳəη k̄á k̄o. Ye p̄ə t̄əγ̄a is̄otaa tillu Mikayeehi wei i tan̄əyi nyá ȳl̄aa t̄o i paasi, n̄əγ̄əlv̄ u s̄əηna-m.

11

¹ Ma maɣamaɣa maa sɛna ɔɛɣe, Mete tu Taliyusi kawulaya pɛnaɣa kancaalaya nyɛnka taa kɛ. ² M'p'ɔy'ɔ isɔtaa tillu tɔma si: Maa heeli-ŋ tampana tɔm.

Ilim mpɛtɛŋ na pɛ ntɔɣɔŋ awulaa yoo

Pɛɛsi awulaa sɛsaa tooso ká tɔki kawulaya kɛ na pá kaasɛɣi tɔma. Kantɔkaya nyɛma ká kɛli kancaalaya nyɛma ke wɛnaɔ. Uɛna liyiti nyɛŋ kuu pɛ tɛna na í kuli Kɛɛeki kawulaya tɔɔ. ³ Ama yoolu nɔɣɔɔ ɔ ká tɔɣɔna Kɛɛeki kawulaya sɛsaya, na í laki isɛna ɔ sɔɔlaa tɔ. ⁴ I kawulaya puki teu, ɔɛna ká faɣa tɔm liyiti. Uɛna yɔlaa lɛlaa tala-ke. Uɛ pa kaa wɛɛna toma isu kancaalaya nyɛŋ.

⁵ Ilim mpɛtɛŋ wulav ká la toma ke sɛsɔm yaa. Ama ɔ kɔpɔɣalaa taa nɔɣɔɔ ká kɛli-ɔ na í lɛeki kawulaya. ⁶ Pusi ká cɔɔ pɛcɔ, ɔɛna Icipiti wulav na Silii nyɛŋ pá pɛɛli nɔɣɔ. Icipiti nyɛŋ ká ha Silii nyɛŋ ke ɔ pɛɛɔ. Ama pɛ kaa taɛŋi. Alɔ inɔ na ɔ paalɔ, na ɔ pɛɣaya, na ɔ caa paa si. ⁷ Uɛna alɔ inɔ ɔ calaya tu nɔɣɔɔ, í kɔpɔɣa ɔ caa lonte. Uɛna í polo pa koloosi acaɛɛ taa, na í yoonawɛ na í kɛli-wɛ. ⁸ Halɔ ɔ ká kuu pa tuŋ na pa wontu nti pa lupa wula na liyitee nyɛɣɛtu tɔ, na í pona Icipiti. Uɛna yoo heɛ pusi pɔɣalɛ. ⁹ Uɛna Silii wulav yoonaa Icipiti nyɛŋ, na í kpisi-ɔ na í mɛli ɔ tetɔ taa.

¹⁰ Ama ɔ pɛɣalaa ká koti yoolaa ke tintika tintika ke sɛsɔm. Pa taa lɛɔ na ɔ yoolaa paa watɔ kolontunaa isu lom. Uɛna í mɛli, na pá tayanɔ pa tɔɔ kɛ kɔɔɣɔ. Halɛna pá tana-wɛɣe wulav kolunɔ ɔcate. ¹¹ Pááná ká kɔpɔ Icipiti wulav. Uɛna í kɔpɔɣa ɔ yoolaa na í kɔpɔ Silii nyɛma tɔɔ. Paa kɛli-wɛ, na pá kɔpɔ pa yoolaa tuutuuma. ¹² Paa na Icipiti wulav ka kɔwa pa taa kɛ yoolaa iyisi iyisi, na í hɔ ɔ ti tɔ, ɔ kaa la aka. ¹³ Pusi

cəɔ pəcə ɔlena Silii wulav kpaɣa yoolaa kɔfama. Pɛle pa kəla kɔpəma ke paɣale, na pa yooɔ wontu təna. Na pá polo Icipiti nyóma waali. ¹⁴ Waatu ɔni ɔ taa ké paɣale ká kɔli Icipiti nyóma təɔ. Halɔ nyá yəlaa taa mɔsɔntɔnaa ká kɔli ɔ təɔ si, pa yoosiɣi ɔsəna n nawa toosee taa tə. Ama paa kpisi. ¹⁵ ɔlena Silii wulav tuusi na í tá kolɔɲa ɔcate, na pá lo hapəle na pá lɛeki-tɛ. Icipiti yoolaa ká kpisi, paa pa taa akanaa maɣamaɣa, pɛle pa taa feina toɲ. ¹⁶ Silii nyóma ká la ɔsəna pa nəkaa təɣɔ. Nəɣɔlv kaa taɲ-wɛ, halɔ paa kpɛnna ɔsɛɣeli nyóma. Paa ɲmakəli-wɛ na pá wakəɔɣi-wɛ. ¹⁷ Paa maɣasi pa taa si pá na Icipiti wulav pá pɛɛli nəɣɔ na pá hikina-ɔ na təna. Halɔ paa ha-ɔ pa pɛɛlɔ. Ama pə kaa la. ¹⁸ Pəle pə paasi í ká kɛsəna Kələeki tetɔnaa mpa pa wɛ tenku nəɣɔ tɔ pa təɔ. Ama wulav nəɣɔlv ɔ ká səɲsi-ɔ. ɔle ɔ ká ləsi ɔ nyəm na í tɔ ɔ niɲ taa. ¹⁹ ɔlena í mələna ɔ koloosi acalɛɛ təɔ na í kəli-ɔ na í si na pə saali. ²⁰ Wulav wei ɔ ká lɛɛti ɔ lonte taa tə ɔlé ɔ ká su lampuu mɔlv ke ɔsɛɣeli taa. Ama pu la wɛɛ naale ɔlena pə kɔ-ɔ. Ama pə kaa wɛɛ yooɔ taa yaa pa muɣula-ɔ.

²¹ Yɔlv wei paa tɔɣɔna na ɔ ta nəɣəsəna kawulaya təɣɔlv tə. ɔni ɔ ká caɣana ɔ lonte. Hɛɛsɔɣɔ waatu ke ɔ ká kəɔ na í lɛeki kawulaya na acilayatu. ²² ɔ ká kɔ yoolaa tənaya na pə kpɛɲna ɔsə yəlaa nyɔɣɔ tɔ. Nəɣɔlv kaa kpa ɔ təɔ. ²³ Yəlaa ká polo ɔ kin si í na-wɛ pá pɛɛli nəɣɔ. Ama ɔni ɔ ká muɣuli-wɛ. Paa na ɔ yəlaa fei paɣale tə, ɔ toɲ ká sɔɔsəɣi tam ké. ²⁴ Hɛɛsɔɣɔ waatu ke ɔ ká cəɔ tetu taa. ɔ ká la mpi ɔ caanaa taa la tə, ɔsu wontu kuuu na tə talɔɣɔ. Halɔ ɔ ká maɣasi ɔsu ɔ tii koloosi acalɛɛ təɔ. Ama pə kaa taɲi ké.

²⁵ ɔ toɲ na ɔ apalɔtv təɔ ɔ na ɔ yoolaa tuutuuma paa

polo Icipiti wulav waali. Ama ílé ɪ yoolaa kɛla ɪnɪ ɪ nyɛma kɛ toŋ na paɣale. Paa yoonaa-ɪ na pá kpisi-ɪ. Mpi tɔ, acilayatu kɛ paa lana-we. ²⁶ ɪ na mpa pa kaa nyɛnaya tɔ, mpe paa luna ɪ waali. Ulena ɪ yoolaa ya na pa taa paɣale si. ²⁷ Pɛle pɛ waali kɛ awulaa naale mpe paa ciiki acesaaacesaa ciikuɣu. Ama pɛ kaa la. Mpi tɔ, pɛ ta tata tɛnaya waatu na pɛcɔ. ²⁸ Silii wulav ka mɛlɛɣi ɪ tetu taa na toŋ sɔsɔɔŋ. Ulena í tu ɪ taa si ɪ ká wakɛli yɛlaa mpa na ɪsɔ pa pɛela nɔɣɔ tɔ pa ɪsɔ sɛɛv.

²⁹ Pɛ waali kɛ ɪ ká watɪ Icipiti tɔtɔ. Ama pɛ kaa lana-ɪ ɪsu pu lapu tɔ. ³⁰ Lom nyɛma ká kɔnna pa kpulɛŋ na pá yoonaa-ɪ. ɪ ká lɔ ɪ apalutu na í se na í mɛli. Ulena í mu prááná na í kɛntɛna mpa pa lɔ ɪsɔ tɔ. Ulena í wakɛli yɛlaa mpa na ɪsɔ pa pɛela nɔɣɔ tɔ pa ɪsɔ sɛɛv. ³¹ ɪ ká tili ɪ yoolaa na pá polo pá pilisi ɪsɔ tɛsɛɛɛ. Paa sɛŋsi tanaŋ na taanaya kɔtasɪ na pá siki pa acaalɛtu tɔɣu. ³² ɪ ká tolisi ɪsɔ sɛɛv taa acamaa na ɪ acilayatu. Ule ɪ kaa pɛsi ɪsɛle sɛsɛlaa. ³³ Ama mpa pa kɛla layatu kɛ pa taa tɔ, paa sɛɣɛsi lɛlaa paɣale. Pu la wɛɛ naale, ulena pá kú pa taa lɛlaa, na pá wɔ lɛlaa kɛ kɔkɔ. Paa tu lɛlaa kɛ salɔka, na pá lɛɛki lɛlaa wontu. ³⁴ Pɛcɔ tike kɛ paa sɛna-wɛɣɛ pa wahalanaa taa. Mpi tɔ, mɛnaafikitu kɛ paɣale sɔsɔyana pa tɔ. ³⁵ Layatunaa mpe pa taa lɛlaa ká si. Pa sɛm mpi pu tayanna yɛlaa na pá wɛɛ teu tɛnanɛŋ. Halɛna tɛnaya waatu. Mpi tɔ, waatu wei pa siwa tɔ ɪ ká kɔɔ.

³⁶ Ama Silii wulav ka la ɪsɛna pɛ maya-ɪ tɔɣɔ. ɪ ká mayasi ɪ taa si ɪ kɛla tuŋ tɛna. Halɛna í kpa ɪsɔ mayamaya tɔ. Ḿpɔ́ɣɔ ɪ ka la, halɛna waatu wei ɪsɔ ká hɔ ɪ ŋkpaŋɣu tɔ. ɪsɛna ɪsɔ suku tɔ mpv pɛ lakɛna. ³⁷ ɪ ká nyɛni yem kɛ ɪ caanaa tuŋ na alaa tɔɣu Talamusi. ɪ ká hɔ ɪ tɛɣi na í footi tuŋ tɛna. ³⁸ Paa na mpv ɪ ká laa

koloosi acalɛɛ tɔyɔ ɲku ɪ caanaa taa nyɪ tɔ. Halɛna ɪ ha-kɔyɔ wɔla na nyɛɣɛlɔyɔ kɔsɛɛmɔyɔ na liyitee pɛɛ na wontu kɔpantɔ. ³⁹ Tɔyɔ ɲku kɔ tɔɲ kɛ ɪ ká yoonaa koloosi acalɛɛ na ɪ kɔsɪ kɔ tɛɲlaa nyɔɔɲ. ɪ ká kpa pa taa payale kɛ nyɔyɔ nyɔ́ma, na ɪ ha-wɛyɛ tetɔnaa.

⁴⁰ Icipiti wulav ká kuli Siliɪ nyɛɲ tɔɔ kɛ tɛnaɲa waatɔ. Ama Siliɪ nyɛɲ ká sɛɲɪ-ɪ na ɪ yooɔ kɛɛkɛnaa, na kpaɲanɛɲ na pɛ kɔpɔlɛɲ kɛ payale. ɪ ká watɪ tetɔnaa ɪsu pɔɣɔ lɔm. ⁴¹ ɪ ká tii lɛyɛli tetɔ tɔɔ na ɪ kɔ yɛlaa iyisi naanɔwa. Ama lɛtɔm na Mowapɔ pɛ yɛlaa na Amoni yoolaa sɔsaa ká fiti. ⁴² ɪ ká tɔ niɲ kɛ acalɛɛ payale tɔɔ. Icipiti tetɔ kaa fiti paa pɛcɔ. ⁴³ ɪ ká kuu Icipiti wɔla na liyitee nyɛɣɛlɔyɔ na kacɔka wontu. ɪ ká ɲmakɛli Lipii na lɛtiyopii nyɔ́ma. ⁴⁴ ɪ ká nu sɪ ilim tɛlɔlɛ na pɛ ntɔɣɛɲ nyɔ́ma kɔma-ɪ yoonav. ɪlɛna ɪ mɛli pa waali na pááná na ɪ kɔ payale. ⁴⁵ ɪ ká siki ɪ kawulaya cɔkɛlɛ kɛ tɛɲku na pɔyɔ Siyɔɲ pa hɛkɔ taa. Timpi tetɔ kɛla teu tɔ. Pɛlɛ pɛ waali kɛ pɪ tala ɪ tɛnaɲa. Pɛyɛlɛ nɔɣɔlɔ kaa waasi-ɪ.

12

Tɛnaɲa waatɔ

¹ Ḿpɔ́yɔ ɪsɔtaa tillu heela-m tɔtɔ sɪ: Waatɔ inɔyɔlɛ ɪsɔtaa tillu sɔsɔ Mikayɛli wei ɪ tanɣɪ ma yɛlaa tɔ ɪ ká kuli. Wahala wei too yɛlaa kulaa pa ta nata tɔ, ɪ ká kɔɔ waatɔ ɪni. ɪlɛna pɛ ya ma yɛlaa mpa pa hɛla wɛ weesuyɔ takɛlaya taa tɔ pa nyɔɔɲ. ² Mpa pa tooki tɔ, pa taa payale ká fe. Lɛlaa ká hiki weesuyɔ ɲku ku tɛɲ tɔ. ɪlɛna lɛlaa kɛ fɛɛlɛ sɔsɔlɛ tam nyɛntɛ. ³ Layatɔnaa mpa paa sɛyɛsa yɛlaa samaa kɛ tampana tɛɲyɔyɔ tɔm tɔ paa te kɔkɔ ɪsu ɪsɔtɔlɔɲasi kɛ tam tɔɔ.

⁴ Təv, Taniyeli, su təm tənɛye nyá taa. Nmaa-təyi takəlaya taa na ń taalı ka təv. Yusi-ke haləna tənaya waatu. Payale ka kala-ke na pá səsı nyəm.

Tənaya waatu ke kɔ̃mɛsəm ké

⁵ Ḿpúyú Taniyeli má, ma nawa ma toosee anı a taa ké apalaa ləlaa ke naale. Ləlv sə̃ɲa pə̃ɲə kuteɲ na cə̃ne na ləlv na cə̃ne. ⁶ Ḿpúyú pa taa ləlv pə̃sə ısətaa tillu wei ı suu kponkpontu toɲ nyəntu wontu na í sə̃ɲa pə̃ɲə nə̃ɲə tə si: Pəlee ké piti təma ane a ka tɛ? ⁷ Ḿpúyú ısətaa tillu kpaasa ı niɲ na ısə na í tə si: Ma tuuna Tam təv ısə hətɛ taa. A ká taanɪ pusi tooso na hə̃ɲəlvɔ̃. Waatu wei pa hɛsı ısə yəlaa ke ɲmakəlvɔ̃ tə̃ɲə m̃p̃v ıni pu tɛ.

⁸ Ma nu təm tənɛ, ıle ma ta cəkəna-tı. Pə təv ké ma pə̃sə ma səsə si ısənaya pu tɛna? ⁹ Ḿpúyú ı cə-m si: Taniyeli, taa nə̃ɲəsi. M̃pi tə, pə wɛɛ si pá ɲmɛsı təm ntəyi, na pá yusi haləna tənaya waatu. ¹⁰ Maɲasəɲ ká taɲanı yəlaa paɲale na pá tɛ. Ama asaya na kaa cəkəna. ılena pá ká nyuvu ke tə taa. ılena layatvnaa náá cəkəna. ¹¹ Pə kraɲav waatu wei pa sə̃ɲsa tananɲ na taanaya kətasi na pá siki tɔ̃v tə. Pə kuyɛɛɲ wɛ iyaya na ɲm̃vɔ̃v na nuɲaasa na naanvwa (1290). ¹² Lelɛɲ nuɲv nté wei ı ka kaasi ı ti na í taɲ na í tala kuyɛɛɲ iyaya na ɲm̃vɔ̃v nuɲvwa na hiu na naanvwa na kakpası (1335) tə. ¹³ Ye nyá ıle, kaasi nyá ti na ń svv ṕúyú na ń hɛsı. Pəle pə waalı n ká fe na ısə ká ha-ɲ nyá kasəyaya.

PIPI LI USO TOM TAKELAYA
Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of
Benin

copyright © 1999 SIM

Language: Lokpa (Lukpa)

Translation by: SIM

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

ef14191a-91f7-51c1-ac89-7b93dd7c4377